

Νομοθετικό πλαίσιο

Μέχρι το 1985 η κατασκευή, λειτουργία και συντήρηση των ανελκυστήρων καθορίζονταν από τα βασιλικά διατάγματα 37 του ΒΔ 1968 και 890 του 1965, «Περί κατασκευής και λειτουργίας ηλεκτροκίνητων ανελκυστήρων».

Με τους ΓΟΚ του 1985, 1987 και τους αντίστοιχους κτιριοδομικούς κανονισμούς, γίνεται μια πρώτη προσπάθεια εναρμόνισης της Ελληνικής νομοθεσίας στα Ευρωπαϊκά πρότυπα. Ταυτόχρονα εκδίδεται η ΔΒΑ Φ6/12550/442 της 7.7.1987 απόφαση για την κατασκευή, εγκατάσταση και λειτουργία ανελκυστήρων προσώπων, φορτίων.

Τον Αύγουστο του 1988 με την ΚΥΑ 18173/30.8.1988 εισάγεται η εφαρμογή του Ευρωπαϊκού προτύπου EN 81.1 για τους ανελκυστήρες με τροχαλία τριβής, τύμπανο και αλυσίδα.

Με βάση τη νομοθεσία αυτή η διαδικασία έκδοσης άδειας ανελκυστήρα είναι η εξής :

A. Έκδοση προέγκρισης ανελκυστήρα

B. Έκδοση οριστικής άδειας λειτουργίας- αυτοψία

Οι αιτήσεις υποβάλλονται στη διεύθυνση Βιομηχανίας της αρμόδιας Νομαρχίας

Για την έκδοση προέγκρισης απαιτούνται:

1. Οικοδομική άδεια θεωρημένη.
2. Αρχιτεκτονικές κατόψεις ορόφων και τομές όπου θα φαίνονται το φρεάτιο και το μηχανοστάσιο θεωρημένες.
3. Υπεύθυνη δήλωση του πολιτικού μηχανικού για τη στατική επάρκεια του φρεατίου.
4. Υπεύθυνη δήλωση ανάθεσης εγκατάστασης από τον ιδιοκτήτη και ανάληψης εγκατάστασης από τον αδειούχο εγκαταστάτη.
5. Προϋπολογισμός εγκατάστασης με βάση τους πίνακες του Υπουργείου Βιομηχανίας
6. Παράβολα και πληρωμή ΕΜΠ-ΤΣΜΕΔΕ από ιδιοκτήτη και εγκαταστάτη
7. Αίτηση του ιδιοκτήτη.

Η προέγκριση μαζί με το πιστοποιητικό του ηλεκτρολόγου θα κατατεθεί στη ΔΕΗ για την έγκριση της απαιτούμενης παροχής ισχύος.

Για την έκδοση άδειας λειτουργίας απαιτούνται:

1. Μελέτη εφαρμογής ανελκυστήρα.
2. Τεχνικό περιγραφικό υπόμνημα.
3. Ηλεκτρικό σχέδιο εις τριπλούν.
4. Σχέδια κάτοψης-τομής ανελκυστήρα (μηχανολογικά) εις τριπλούν.
5. Δήλωση στοιχείων ανελκυστήρα
6. Δηλώσεις (4) εγκαταστάτη.
7. Πιστοποιητικά ελέγχου για τα παρακάτω εξαρτήματα:

- a. Αρπάγη ασφαλείας
- b. Διατάξεις μανδάλωσης
- c. Περιοριστήρας ταχύτητας
- d. Συρματόσχοινα
- e. Προσκρουστήρες
- f. Σωλήνας παροχής λαδιού
- g. Συγκρότημα εμβόλου – κυλίνδρου

Τα πιστοποιητικά αυτά εκδίδονται από τους κατασκευαστές.

8. Εφόσον ο εγκαταστάτης θα αναλάβει την συντήρηση του ανελκυστήρα επιπλέον απαιτούνται
- Αντίγραφο άδειας συνεργείου συντήρησης
 - Καταστάσεις συντηρούμενων ανελκυστήρων
 - Βιβλίο συντήρησης ανελκυστήρα
 - Υπεύθυνη δήλωση ανάθεσης- ανάληψης συντήρησης
9. Αίτηση του ιδιοκτήτη

Μετά τον έλεγχο του τεχνικού φακέλου ακολουθεί αυτοψία. Ο έλεγχος της εγκατάστασης αναλύεται λεπτομερώς στον EN 81.1.

Από 1-7-99 το νομοθετικό πλαίσιο αυτό τροποποιήθηκε ως εξής:

1. Εκδίδεται τροποποιημένος EN 81.1 & 81.2 του 1988.
2. Καθορίζονται για ορισμένα εξαρτήματα ασφαλείας του ανελκυστήρα πιστοποιητικά τύπου CE.
3. Ο έλεγχος των εγκαταστάσεων ανατίθεται σε πιστοποιημένους φορείς.

Οι κανονισμοί για την κατασκευή και εγκατάσταση των ανελκυστήρων διέπονται από το 1988 από τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα που χαρακτηρίζονται ως EN 81.1 που αναφέρεται στους ηλεκτροκίνητους ανελκυστήρες και ως EN 81.2 στους υδραυλικούς ανελκυστήρες.

Σκοπός των προτύπων αυτών είναι ο καθορισμός κάποιων κανόνων ασφαλείας σχετικά με τους ανελκυστήρες προσώπων και τους ανελκυστήρες φορτίων γιατί είναι αυτονόητο πως πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία προσώπων και αντικειμένων από τον κίνδυνο ατυχημάτων (π.χ. ηλεκτροπληξία, πρόσκρουση) που είναι δυνατόν να προέλθουν από τη χρήση, τη συντήρηση και τη λειτουργία έκτακτης ανάγκης των ανελκυστήρων.

Οι κίνδυνοι, λοιπόν, που είναι πιθανόν να προέλθουν από τη χρήση των ανελκυστήρων οφείλονται σε: διαμελισμό, σύνθλιψη, πτώση, πρόσκρουση, παγίδευση, πυρκαγιά, ηλεκτροπληξία και αστοχία υλικού που οφείλεται: σε μηχανική βλάβη, φθορά ή διάβρωση.

Επιπλέον παρακάτω παρατίθεται το άρθρο 29 του ΚΤΙΡΙΟΔΟΜΙΚΟΥ ΚΟΝΟΝΙΣΜΟΥ σχετικά με την εγκατάσταση ανελκυστήρων.

- Σε κάθε νέο κτίριο όταν το δάπεδο ορόφου ή τμήματος ορόφου έχει διαφορά στάθμης μεγαλύτερη από 9μ. απ'την οριστική επιφάνεια του περιβάλλοντος εδάφους στη θέση από την οποία γίνεται η προσπέλαση στον υπόψη όροφο, επιβάλλεται η εγκατάσταση ενός τουλάχιστο ανελκυστήρα προσώπων με την επιφύλαξη της παρ.5 του άρθ.29 του Ν-1577/85 (ΓΟΚ).
- Σε περίπτωση χώρου ενιαίας λειτουργίας που αναπτύσσεται σε περισσότερα από ένα επίπεδα και εξυπηρετείται με εσωτερική κλίμακα, για την εφαρμογή της προηγούμενης παρ. ελέγχεται η στάθμη του δαπέδου εισόδου σ' αυτόν.
- Στις προσθήκες καθ' ύψος ή κατ' επέκταση επιτρέπεται να εφαρμόζονται οι διατάξεις για τους ανελκυστήρες που ίσχυαν κατά την έκδοση της αρχικής άδειας με την επιφύλαξη των όρων της παρακάτω παρ.3.

Υποχρεωτικά κάθε σημείο του ορόφου του κτιρίου δεν πρέπει να απέχει περισσότερο από 60 μ. από τον ανελκυστήρα, μετρούμενο σε φυσική όδευση.

Ο τύπος και το είδος του ανελκυστήρα που εγκαθίσταται σε ένα κτίριο πρέπει να είναι κατάλληλος γι' αυτό και να πληροί όλες τις απαιτήσεις - προδιαγραφές κατασκευής, για την άνετη και ασφαλή μεταφορά ατόμων.

Σε κτίρια στα οποία απαιτείται η κατασκευή ανελκυστήρα σύμφωνα με την παρ.1 του παρόντος άρθρου πρέπει να συντάσσεται κυκλοφοριακή μελέτη του κτιρίου όταν ο πληθυσμός του κτιρίου είναι μεγαλύτερος από 200 άτομα. Στην κυκλοφοριακή μελέτη του κτιρίου θα προσδιορίζονται ο αριθμός των ανελκυστήρων, η χωρητικότητα και η ταχύτητά τους.

Η εγκατάσταση των (ηλεκτροκινήτων) ανελκυστήρων σε ένα κτίριο, δηλαδή τα οικοδομικά στοιχεία φρέατος, τα ύψη, διαστάσεις μηχανοστασίου, τροχαλιοστασίου, διαμόρφωση φρέατος, καθώς και ο τρόπος κατασκευής γίνονται σύμφωνα με την υπ.αρ. 18173/30.8.88 (ΕΛΟΓ-ΕΝ 81.1/88) απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, "Κατασκευή, εγκατάσταση και λειτουργία ηλεκτροκίνητων ανελκυστήρων" (ΦΕΚ 664/1/4) όπως κάθε φορά ισχύει. Ειδικά στους υδραυλικούς ανελκυστήρες ισχύουν οι παρακάτω παρεκκλίσεις:

α. Δεν απαιτείται ιδιαίτερος χώρος τροχαλιοστασίου.

β. Το μηχανοστάσιο μπορεί να μην είναι σε επαφή με το φρέαρ. Στην περίπτωση αυτή, οι υδραυλικοί σωλήνες και τα καλώδια που συνδέουν το μηχανοστάσιο με το φρέαρ πρέπει να τοποθετούνται σε ειδικό για το σκοπό αυτό κανάλι.

γ. Οι ελάχιστες αποστάσεις του μηχανισμού κίνησης από τους τοίχους του μηχανοστασίου πρέπει να είναι τουλάχιστον 0,20 μ. εκτός από την απόσταση της μιας από τις μεγάλες πλευρές του, που πρέπει να είναι 0,80 μ.

δ. Μπροστά απ'τον ηλεκτρικό πίνακα του ανελκυστήρα που τοποθετείται στο μηχανοστάσιο πρέπει να αφήνεται ελεύθερη απόσταση από οποιοδήποτε εμπόδιο τουλάχιστο 0,80 μ.

ε. Η ελεύθερη απόσταση μεταξύ του ανώτατου σημείου της οροφής του θαλάμου και του κατώτατου σημείου της οροφής του φρέατος πρέπει να είναι τουλάχιστο 1,15 μ.

Επίσης, ειδικά στους υδραυλικούς ανελκυστήρες, το δάπεδο του μηχανοστασίου πρέπει να κατασκευάζεται έτσι ώστε σε περίπτωση διαρροής όλο το υδραυλικό υγρό να παραμείνει στο μηχανοστάσιο.

Κατά την κατασκευή και εγκατάσταση ανελκυστήρα σε κτίρια, λαμβάνονται τα κατά περίπτωση κατάλληλα μέτρα ηχομόνωσης, όπως προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις ώστε να μην υπάρχει μεταφορά θορύβου σε διπλανά διαμερίσματα ή χώρους. Επίσης, λαμβάνονται αντικραδασμικά μέτρα στο χώρο του κλιμακοστασίου, ώστε να μη μεταδίδονται στο κτίριο οι κραδασμοί. Επίσης, λαμβάνεται πρόνοια για την προστασία της εγκατάστασης από φωτιά (τοίχοι, κουφώματα με ψηλή αντίσταση στη φωτιά) και εξασφαλίζεται φράγμα για την αποτροπή διάδοσης φωτιάς ή καπνού μέσω της εγκατάστασης, όπως προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις "περί πυροπροστασίας".

Κάθε μηχανοστάσιο ανελκυστήρα που βρίσκεται σε οποιονδήποτε όροφο, εκτός από τον ανώτατο όροφο του κτιρίου, πρέπει να μην έχει οποιοδήποτε άνοιγμα προς άλλο χώρο του κτιρίου, εκτός από την πόρτα του, η οποία πρέπει να κατασκευάζεται σύμφωνα με τις προδιαγραφές του κανονισμού περί πυροπροστασίας των κτιρίων".

Νομοθεσία για την εγκατάσταση ανελκυστήρων

Στους παρακάτω πίνακες παρατίθενται νόμοι και υπουργικές αποφάσεις όσον αφορά στη νομοθεσία που ισχύει για την εγκατάσταση ανελκυστήρων.

A/A	Νόμος – Υπουργική απόφαση	Ημερομηνία έκδοσης	Ημερομηνία ισχύος	Ημερομηνία κατάργησης	Νόμος – Υπουργική απόφαση που το καταργεί
1	Β.Δ. αρ. 890 (ΦΕΚ Α' 311/68) περί τροποποίησης και συμπλήρωσης των 310/67 8.Δ των «Περί κατασκευής και λειτουργίας ηλεκτροκίνητων ανελκυστήρων».	19-31/12/1968	19-31/12/1968	9/9/88 ή 6/4/88	ΚΥΑ αρ. 18173 (ΦΕΚ 664/Β'/88) ή Απ. ΔΒΑ/Φ6/12550/442 (ΦΕΚ 397/Β/87)
2	Απ. Αρ. 508/85 (ΦΕΚ 316/Β/85) «Υποχρεωτική εφαρμογή του Ε.Ν. 81.1 προτύπου του ΕΛΟΤ, κανόνες ασφαλείας για την κατασκευή ανελκυστήρων προσώπων φορτίων ή μικρών φορτίων – Μέρος 1 : ηλεκτροκίνητοι ανελκυστήρες».	20/5/85	23/5/85		
3	Απ. ΔΒΑ/Φ6/12550/442 (ΦΕΚ 397/Β/87) «Κατασκευή, εγκατάσταση και λειτουργία ανελκυστήρα προσώπων, φορτίων και μικρών φορτίων».	7/7/1987	Άρθρα 1 έως 4 από 6/8/87 Άρθρα 4 έως 15 από 6/4/88	9/9/88	Απ. αρ. 18173 (ΦΕΚ 664/Β'/88)
4	ΚΥΑ. Αρ. οικ. Β 16147/2213 (ΦΕΚ 514 Β 22/7/1998) «Κοινές διατάξεις για τα ανυψωτικά μηχανήματα διακίνησης φορτίων».	20/7/1988			
5	ΚΥΑ αρ. 18173 (ΦΕΚ 664/Β'/88) «Κατασκευή, εγκατάσταση και λειτουργία ηλεκτροκίνητων ανελκυστήρων».	30/8/88	9/9/88	30/6/1999	ΚΥΑ Φ 9.2/οικ. 32803/1308/97 (ΦΕΚ 815 β)
6	ΚΥΑ αρ. οικ. 6895/1241/Φ9.2 (ΦΕΚ	15/4/1993		30/06/1999	ΚΥΑ Φ 9.2/οικ. 32803/1308/97 (ΦΕΚ

	325 Β'/93) «Τροποποίηση της ΚΥΑ απόφασης 18173/1988 (φεκ 664/Β) σε συμμόρφωση προς την 90/486/ΕΟΚ οδηγία του συμβουλίου της 17 ^{ης} Σεπτεμβρίου 1990, που τροποποιεί την οδηγία 84/529/ΕΟΚ, για την προσέγγιση νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τους ηλεκτροκίνητους ανελκυστήρες».				815 β)
7	ΚΥΑ Φ 9.2/οικ. 32803/1308/97 (ΦΕΚ 815 Β') Κατασκευή και λειτουργία ανελκυστήρων.	20/8/1997	1/7/1997		
8	ΚΥΑ 3899/253/Φ 9.2 (ΦΕΚ 291 Β') «Συμπλήρωση των διατάξεων σχετικά με την εγκατάσταση, λειτουργία, συντήρηση και ασφάλεια των ανελκυστήρων».	27/2/2002	8/3/2002		

Πίνακας 1.1:Νόμοι και υπουργικές αποφάσεις για την εγκατάσταση ανελκυστήρων

Περίοδος		Νόμοι και αποφάσεις σε ισχύ
Από	Έως	
19-31/12/1968	23/5/85	Β.Δ. αρ. 890 (ΦΕΚ Α' 311/68)
24/5/85	6/8/87	Β.Δ. αρ. 890 (ΦΕΚ Α' 311/68) Απ. Αρ. 508/85 (ΦΕΚ 316/Β/85)
7/8/87	6/4/88	Απ. Αρ. 508/85 (ΦΕΚ 316/Β/85) Απ. ΔΒΑ/Φ6/12550/442 (ΦΕΚ 397/Β/87) (Άρθρα 1 έως 4)
7/4/88	22/7/88	Απ. Αρ. 508/85 (ΦΕΚ 316/Β/85) Απ. ΔΒΑ/Φ6/12550/442 (ΦΕΚ 397/Β/87)
23/7/88	9/9/88	Απ. Αρ. 508/85 (ΦΕΚ 316/Β/85) Απ. ΔΒΑ/Φ6/12550/442 (ΦΕΚ 397/Β/87) ΚΥΑ. Αρ. οικ. Β 16147/2213 (ΦΕΚ 514 Β 22/7/1998)
9/9/88	15/4/93	Απ. Αρ. 508/85 (ΦΕΚ 316/Β/85)

		ΚΥΑ. Αρ. οικ. Β 16147/2213 (ΦΕΚ 514 Β 22/7/1998) ΚΥΑ αρ. 18173 (ΦΕΚ 664/Β'/88)
15/4/93	30/6/99	Απ. Αρ. 508/85 (ΦΕΚ 316/Β/85) ΚΥΑ. Αρ. οικ. Β 16147/2213 (ΦΕΚ 514 Β 22/7/1998) ΚΥΑ αρ. 18173 (ΦΕΚ 664/Β'/88) ΚΥΑ αρ. οικ. 6895/1241/Φ9.2 (ΦΕΚ 325 Β'/93)
1/7/99	8/3/2002	Απ. Αρ. 508/85 (ΦΕΚ 316/Β/85) ΚΥΑ Φ 9.2/οικ. 32803/1308/97 (ΦΕΚ 815 Β')
09/3/2002	Σήμερα	Απ. Αρ. 508/85 (ΦΕΚ 316/Β/85) ΚΥΑ Φ 9.2/οικ. 32803/1308/97 (ΦΕΚ 815 Β') ΚΥΑ 3899/253/Φ 9.2 (ΦΕΚ 291 Β')

Πίνακας 1.2: Νόμοι και υπουργικές αποφάσεις με αντίστοιχες περιόδους ισχύος.

Τα πρότυπα ΕΛΟΤ που ακολουθούνται στους ανελκυστήρες είναι:

Ηλεκτρικοί

81-1/85

81-1/99 επικύρωση ως ελληνικό την 3/2/1999

Υδραυλικοί

81-2/87

81-2/99 επικύρωση ως ελληνικό την 2/3/1999.